

بررسی حساسیت‌های ۱۳ آبان ۱۳۹۵ با رهیافت تاریخی

۱. بیان رخداد

در ۱۳ آبان سه حادثه مهم رخ داده است و در تاریخ به عنوان سه رخداد بزرگ سیاسی ثبت شده است.

۱-۱۳ آبان ۱۳۴۳ تبعید حضرت امام به ترکیه^۱

۲-۱۳ آبان ۱۳۵۷ قتل عام و کشتار دانش آموزان و دانشجویان توسط مزدوران رژیم شاه^۲

۳-۱۳ آبان ۱۳۵۸ تسخیر لانه جاسوسی امریکا به همت دانشجویان مسلمان پیرو خط امام^۳

۲. پیام‌ها و اهداف مشترک رخداد

۱۳ آبان حائز یک سری ویژگی‌های سیاسی و رفتاری در فرهنگ انقلاب اسلامی است که آن را به یک پدیده ضد استکباری و ضد آمریکایی تبدیل کرده است. اگر چه رخداد ۱۳ آبان در سه فاصله زمانی با سه هویت متفاوت حادث شده اما هر سه حادثه پیام و هدف مشترکی را تعقیب می‌کردند که مبارزه با سلطه‌گری و استقلال‌خواهی برجسته‌ترین وجه اشتراک آنها بوده است.

البته پیام‌ها و اهداف دیگری را هم می‌توان برای این زنجیره تاریخی استکبارستیزی قائل شد که مهمترین آنها عبارتند از:

۱-۲. در هر سه اتفاق بازیگر اصلی و کارگردانی با امریکاست و آمریکا نقش محوری را بر عهده دارد. این موضوع از نگاه تیزبین

و دشمن‌شناس مردم ایران به دور نماند. به همین دلیل، رویکرد مردم نیز در هر سه رخداد آمریکا را نشانه گرفت و ۱۳ آبان هویتی ضد آمریکایی یافت.

۲-۲. برغم ظرف زمانی مختلف، با نگاهی روندشناسانه هر سه رخداد حرکتی ممتد و در ادامه مبارزه با استکبار جهانی بوده و اجزاء مشترک یک حرکت به شمار می‌آیند.

۳-۲. هر یک از سه حادثه چهره‌ای از استکبار را در برخورد با جنبش‌های اجتماعی و مردمی نشان می‌دهند.

۴-۲. هر سه رخداد بیانگر مواجهه ماهوی نظام سلطه با هویت دینی و ملی جامعه ایرانی است. به عبارتی دشمنی و ضدیت

آمریکا در قبل و بعد از انقلاب با نظام هویتی جامعه ایران بوده است نه با دولت. دو تا از رخدادها قبل از انقلاب بوده زمانی که هنوز دولت اسلامی شکل نگرفته است. اما بعد از انقلاب تشدید شده است.

۵-۲. هر سه رخداد تابلوی تاریخی از جنگ حق و باطل، دموکراسی خواهی با استبداد داخلی و استبداد جهانی بوده‌اند،

آمریکا چهره محوری مقابله با حرکت‌های مردمی در ایران بوده و هست.

---

۱. تبعید حضرت امام در سال ۴۳ - قانون کاپیتولاسیون در ایران تصویب شد یعنی امریکائی‌ها و افراد وابسته به هر قدرت بیگانه و سلطه در

هر کشور دیگر اگر جنایتی کردند، دستگاه قضایی آن کشور حق رسیدگی ندارد.

۲. برگزاری سالگرد این روز در سال‌های بعد ادامه داشت تا در ۱۳ آبان ۱۳۵۷ حادثه دیگری اتفاق افتاد. در اوج مبارزات انقلاب اسلامی و به

مناسبت اعتراض به رژیم شاه در سالروز تبعید امام، دانش آموزان پس از ۱۵ سال تبعید رهبرشان در دانشگاه تهران تجمع نموده و با شعارهای مرگ بر امریکا، مرگ پسر شاه به جنگ با طاغوت رفتند که منجر به کشتار وحشیانه این طرفداران نوجوان خمینی کبیر توسط ساواک در روز ۱۳ آبان ۵۷ شد. به طوری که در جریان این اجتماع مامورین نظامی رژیم پهلوی به جمعیت ده‌ها هزار نفری دانشجویان و دانش آموزان یورش برده و پس از وحشی‌گری‌های فراوان در حدود ۶۵ نفر از دانش آموزان و دانشجویان شهید و صدها نفر مجروح و مصدوم شدند. این حادثه سرانجام منجر به فرار شاه در کمتر از دو ماه از کشور شد.

۳. در سالگرد فاجعه خونین دانشگاه تهران و در روز ۱۳ آبان ۵۸ دانشجویان مسلمان پیرو خط امام در یک حرکت انقلابی، لانه جاسوسی

شیطان بزرگ امریکای جنایتکار را در تهران اشغال کرده و به این ترتیب انقلاب دومی جهت مبارزه با استکبار و مزدورانش آغاز شد.

۲-۶. هر سه رخداد در شرایطی اتفاق افتاده اند که موازنه قوا، میان جنبش های مردمی و قدرت های ضد مردمی، هیچ تناسبی با یکدیگر نداشته و در موقعیتی کاملاً نابرابر به وقوع پیوسته اند. مردمی بی پناه در محاصره نیروهای ضددموکراسی و ضد دینی ۴. ۲-۷. در هر سه حادثه دشمنی امریکا با ملت ایران مشهود است و در راس این سه حادثه مهم، استکبارستیزی و جدیت در راه مبارزه با شیطان بزرگ برجستگی دارد. از این رو شعار «مرگ بر امریکا» به رویکرد استراتژیک ملی در بطن تاریخ ایران تبدیل می شود. به عبارتی مرگ بر آمریکا، مرگ براستبداد، شعار مشترک در هر سه رخداد است و این خواسته ملی بعد از انقلاب به اصل قانونی تبدیل شد.

۲-۸. هر سه رخداد رویکرد و ماهیت دینی و ملی داشته و در هر سه دوره تاریخی، همگرایی با رهبری واحد و همسویی با گفتمان دینی به محوریت امام راحل (ره) مشهود است.

۲-۹. نفی سلطه و تشکیل دولت مستقل مبتنی بر مردم سالاری دینی که قادر به تامین و تضمین استقلال ملی باشد، از اشتراکات هر سه دوره تاریخی رخداد سیزده آبان است.

۲-۱۰. در هر سه مقطع آمریکا با نام و عنوان حمایت از مردم و با شعار مشکل گشایی با طرح های عامه پسندانه وارد شده، ولی در عمل با نقض عهد، بنیادهای دینی و ملی را هدف قرار داده و مشکل سازی کرده است.

۳. آثار رخداد سیزده آبان

پدیده سیزده آبان که معلول خودآگاهی تاریخی و بیداری دینی و ملی جامعه ایران در بخش دانشگاهی و نخبگی است، رفتاری منطقی و عقلایی در مدیریت جنبش دانشجویی و رهیافتی در رفتارشناسی آمریکا با ملت ایران شناخته می شود. این رخداد، به سهم خود تاثیر بسیاری در تعیین وضعیت و تنظیم روابط نظام اسلامی با جبهه معارض داشته است. در این قسمت به آثار و نتایج این پدیده اجتماعی و تاریخی در چند محور اشاره می شود:

- ۱-۳. شکسته شدن ابهت آمریکا و زمینه سازی برای فرهنگ ضداستکباری و ضدآمریکاگرایی در ایران و منطقه.
- ۲-۳. خنثی سازی پروژه استراتژی فشار و تهدید استکبار و بی اثر شدن تلقینات امریکا برای مرعوب کردن جنبش های مردمی.
- ۳-۳. تضمین روند پیروزی و تداوم انقلاب و جلوگیری از گرفتار شدن در دام دشمنان.
- ۴-۳. خنثی سازی نقشه امریکا برای بازگرداندن استثمار و استبداد به کشور از طریق دانشگاه و سفارت.
- ۵-۳. بهم خوردن موازنه استعماری در منطقه و همچنین معادلات سیاسی دست ساخته غرب در داخل ایران.
- ۳-۶. سیزده آبان فرقان و میزان خوبی برای تشخیص صف خادم و خائن در دوره نیم قرن عمر روند تاریخی خود بوده و هست.

- ۳-۷. افشاء مهره های دشمن در سطوح مختلف دولتی و خنثی سازی ساختار و سناریوهای طراحی شده هسته نفوذ.
- ۳-۸. استمرار بخشی به هویت ضد استکباری و ضدآمریکاگرایی در میان مردم و بستر سازی گفتمان ضداستکباری در جامعه.

۴. درس ها و عبرت های ۱۳ آبان

۴. در ۱۳۴۳ شاه به ظاهر قدرت فائق بود امام (ره) را بازداشت و تبعید نمود. اما در نهایت بازنده بحران شد. در ۵۷ حکومت نظامی تهران قدرت فائق بود و براحتی قتل عام کرد ولی برکناری دولت شریف امامی در ۱۴ آبان و بقدرت رسیدن ارتشبد از هاری و سپس سقوط رژیم پس از سه ماه را شاهدیم. در ۱۳۵۸ یک طرف امریکا و طرف دیگر مردم بودند. هر سه حادثه جبهه برتر و قدرتمند براساس محاسبات، مغلوب شد و شکست خورد.

سه رخداد بزرگ سیاسی تاریخ معاصر ایران که در سه مقطع تاریخی مشخص و در یک ماه مشترک اتفاق افتاده‌اند، حاوی درس‌ها و عبرت‌هایی است که می‌تواند راهنمای مسیر پیچیده انقلاب و انقلابیون در شرایط جهادکبیر و جنگ نامتقارن باشد. برخی از این درس‌ها و عبرت‌های آموخته شده از واقعه سیزده آبان عبارت است از:

۱-۴. درس پیروی از رهبری روحانیت و ارزش دینی به عنوان تضمین کننده استقلال و عزت ملی.

۲-۴. درس عدم تبعیت از دشمن و برنامه‌های آن و مقابله با ظلم و جور و ستم و استکبار و استبداد.

۳-۴. درس دشمن شناسی به عنوان یک ضرورت ملی مقاومت و برائت از شیاطین و اذنانب آنها.

۴-۴. دشمنی استکبار با ملت ایران یک دشمنی تاریخی و هویت مبناست، و به نظام و جمهوری اسلامی محدود و منحصر نیست، مشکل آمریکا باورهای ملت و هویت ملی (اسلامیت و ایرانیت و حق طلبی) ایرانی‌ها است که نظام هویتی مستقلی را مدیریت می‌کنند.

۵-۴. راهبرد آمریکا در مقابله با مردم ایران از خصلت انعطاف و انطباق برخوردار است، چند وجهی است که در آن از شیوه‌های مختلف نرم و سخت برای شکستن وحدت و انسجام ملی بهره گرفته می‌شود.

۶-۴. دشمن هرچند قوی باشد در برابر ضمیرپاک، ذهن هوشمند و تحلیل‌گر، استقامت، وحدت و اقتدار ملی شکست پذیر است.

۷-۴. نقش سازنده و موثر دانشگاه در آفرینش و مدیریت گفتمان‌ها، تحولات سیاسی و مدنی و محل طراحی‌ها و برنامه‌ریزی رخداد تاریخ ساز در انقلاب.

۵. چرایی حساسیت ۱۳ آبان ۹۵

از نخستین سیزده آبان که در سال ۱۳۴۳ در اعتراض به قانون کاپیتولاسیون و متعاقب آن تبعید حضرت امام رخ داد، تاریخ منازعه ملت ایران با جریان استبداد جهانی و استکبار روند تصاعدی و تشدید شونده را طی کرده است که هر مقطع تحت تاثیر تحولات و برنامه‌ها و نقشه‌های دو جبهه برای به تسلیم کشاندن طرف مقابل، حساسیت سالگشت این موضوع را نسبت به مقطع پیش از خود از حساسیت بالاتری برخوردار ساخته است. این روند بعد از ۱۳ آبان ۵۸ نیز مصداق دارد و دشمن همواره تلاش داشته است که درطول یازده ماه قبل از روز مباره ملی با استکبار، روحیه استکبارستیزی و ضدآمریکاگرایی را در میان جامعه بویژه در میان دانشگاهیان به عنوان خاستگاه این پدیده اجتماعی تضعیف کند.

روند تنزلی روحیه ستیز با استکبار در میان بخشی از مدیریت کلان کشوری که از دوران دوم خرداد ۷۶ شروع شده و متأثر از تحولات و تبلیغات چهار سال گذشته تشدید شده و حتی تبدیل به یک گفتمان و رویکرد رفتاری در میان برخی دولتمردان شده است، حساسیت مناسبت روز ملی مبارزه با استکبار در ۱۳ آبان ۹۵ نسبت به سال‌های گذشته را مضاعف کرده است. سیزده آبان امسال در حالی برگزار می‌شود که لایه‌هایی در دولت برای تعامل با کدخدا ضمن طراحی الگوی تعاملی برجام، به رغم نقض عهدهای متعدد از سوی طرف مذاکره غربی به فرجام آن امیدهای زیادی را بسته است و تلاش دارند نقش کاتالیزور سیاسی را ایفاء نمایند و گفتمان مذاکره و مصالح را جایگزین گفتمان مقاومت کنند. و با بزک کردن دشمن و با تمسک به اسلام رحمانی دشمن را دوست معرفی نمایند. از این جهت شکل و محتوای برگزاری مناسبت ۱۳ آبان امسال از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است. بخشی از دلایلی که سیزده آبان امسال را نسبت به سال‌های گذشته دارای حساسیت ویژه و متفاوت کرده است، می‌توان به صورت زیر فهرست کرد:

۱-۵. تلاش هدفمند و برنامه ریزی شده برای کاهش حساسیت نسبت تاریخ حضور و نفوذ سیاسی استکبار و آمریکا در ایران

۲-۵. عزیمت حرکت دشمن از هجمه سخت به تهاجم نرم و طراحی مدل مدنی کردن مواجهه با نظام اسلامی (تغییر استراتژی آمریکایی‌ها از حوزه سیاست به حوزه اجتماعی و فرهنگی)

۳-۵. سناریو چند لایه دشمن و پل‌های داخلی برای تغییر در باورها و محاسبات مردم، نخبگان و دولتمردان

۴-۵. ناامید نشدن از رویکرد مذاکره، تعامل و سازش در گفتمان برخی مدیران ارشد

۵-۵. القای این که استکبارستیزی یک رویکرد سیاسی و دولتی است و محدود به دوران پس از انقلاب است.

۶-۵. تلاش برای محدود کردن ستیز با آمریکا به تشکیل نظام سیاسی مبتنی بر دین در ایران

۷-۵. تلاش هدفمند و برنامه‌ریزی شده برای تیرئه تاریخی آمریکا و بزک کردن چهره دشمن در قالب شبکه سازی در میان

نخبگان و سطحی از مدیران متمایل به غرب.

۸-۵. امیدوارسازی دشمن نسبت به کارآمدی مدل مدنی سازی مبارزه و اعتماد به توانمندی مهره‌های داخلی در پیاده سازی

سناریوهای خود.

۹-۵. افزایش اعتماد به نفس دشمن در یارگیری‌های داخلی که باعث رسمی و علنی شدن پروژه تغییر نظام اسلامی جمهوری

اسلامی در داخل و منطقه شده است.

۱۰-۵. پیشه کردن راهبرد قدرت اعمال فشار با بکارگیری تمامی عناصر قدرت با هدف تغییر زیرساخت‌های هویت جامعه و

نظام اسلامی.

۱۱-۵. حمایت آشکار از گفتمان‌های اپوزیسیون و معارضان گفتمان امام و انقلاب.

۱۲-۵. مزیت بخشی به گفتمان مذاکره و تعامل در مواجهه با گفتمان مقاومت.

۱۳-۵. تلاش دشمن برای تحریف مفهوم تهدید از طریق ارائه تعریف وارونه از تهدیدات و فرصت‌های پیش روی نظام و

محاسبه اشتباه در هزینه - فایده آنها

۶. **بایدهای مناسب ۱۳ آبان**

۱-۶. تبیین ریشه تاریخی ۱۳ آبان و نتایج و تاثیرات آن قبل و بعد از انقلاب

۲-۶. واکاوی نقش بازیگران دخیل در رخداد ۱۳ آبان در مقاطع سه گانه تاریخ ایران زمین

۳-۶. واکاوی چرایی هویت استکبارستیزی و ضدآمریکاگرایی جنبش‌های اجتماعی در تاریخ ایران

۴-۶. پرهیز از سطحی نگری در تعامل با دشمن و در مطالعه رفتار سیاسی و فرهنگی دشمن

۵-۶. تبیین چرایی معاندت دشمن با هویت و باورهای جامعه ایران و طراحی راهبرد هویت زدایی از جامعه در قبل و بعد از

انقلاب

۶-۶. تبیین و تحلیل فرامتنی شعارهای مشترک مردم از ۴۲ تا ۵۷ و از ۵۸ تا کنون و علت کاوی آن

۷-۶. تبیین و شناخت جبهه‌بندی‌های جریان‌های داخلی در فرایند ضدآمریکاگرایی با تمرکز بر ادبیات و مفاهیم و

گفتمان‌های آنها در منازعات تاریخی در سه مقطع تاریخی و در شرایط کنونی

۸-۶. تبیین ضرورت‌ها و الزامات تداوم روند و روحیه استکبارستیزی به دلیل تداوم خوی استکباری آمریکا در مقابله با

راهبردهای ملت ایران.

نکته پایانی

یوم الله ۱۳ آبان یادآور سه خاطره به یاد ماندنی در تاریخ معاصر است. خاطره‌ای که عزت و عظمت و استقلال ایران را در نگاه جهانیان به نمایش گذاشت. این سه روز در تاریخ ایران ماندنی است و مشمول گذر زمان نخواهد شد.

پاسداشت پیام عزت و استقلال این روز و بزرگداشت یاد خالقان آن، هیچ ربطی به تعریف جدید برخی در مناسبات با آمریکا ندارد. شعار مرگ بر آمریکا یک شعار قرآنی و راهبردی است و در حقیقت اسم رمز نابودی استکبار جهانی است. تَمرد و طفره رفتن از این استراتژی ملی نتیجه ای جزء ذلت و خفت تاریخی را نصیب متمردين نخواهد داشت.

مهمترین شعار و پیام عبرت‌آموز واقعه سیزده آبان، حفظ مرزبندی با دشمن غداری است که چشم دیدن عزت و استقلال و ثبات کشور ایران در میان انبوهی از ناآرامی‌ها و بحران‌های منطقه ای را ندارد. بهترین راه مواجهه با غرب که در شرایط بعد از فتنه ۸۸ با بکار گیری تمامی عناصر و مولفه‌های قدرت خود، به دنبال براندازی نظام اسلامی و به خیال خام خود یکسره کردن تکلیف نبرد با اسلام ناب بود، پس زدن سازش و پاسداشت پیام ۱۳ آبان و عزت و استقلال در سایه گفتمان انقلاب اسلامی است.